

גן עדן ממש...

1. הרב מנחם מרקאנטי שמות כ"ט א

אל יעלה בדעתך כי העונשים הכתובים בתורה הם כמו המעניש את האדם על עברו על מצות המלך, לא כן, רק הן דבר טבעי ממש, כי המבטל ממצות התורה, אותו הטוב שהיה נשפע בסיבת עשייתה הוא נמנע. כדמיון מי שאינו, זורע שדהו, שאינו קוצר, וכמי שאינו לובש בגדים שגופו מתקרר. וכמו שטבע האש לחמם וטבע המים להרטיב והלחם להשביע, כך טבע כל מצוה ומצוה לעשות אותם הטובות שנאמרו בה, או אותן העונשים שנאמרו בבטולה.

1א. שעורי דעת ח"ג(הרב אליהו מאיר בלוד)

...נמצא העובר על מצות ד', אינו נענש על עברו את פי ד', אלא מפני שבמציאות העבירה מזקת לו, כמו שהעבר על מצות הרופא אינו נענש על בלתי שמעו למצותו, אלא שהרופא גילה לו מה טוב ומה רע בעדו. ואם לא ישמע בקולו, הרי הוא מזיק לעצמו...

2. שמונה קבצים ח.ק.

מוכרח הוא הגיהנם להמצא. המירוק של הנשמות מזוהמתן, אי אפשר לבוא על ידי אותו המירוק החלש, שהכחות החלשים שבמערכי הגופניות יכולים להראות בו את פעלם...

3. פסיקתא רבתי הוספה א פרשה ד

מפני מה ברא הקדוש ברוך הוא גיהנם וגו'ע? כדי שיהו מצילות זו את זו. כמה ריוח ביניהם? ר' יוחנן אמר כותל ור' חנינא אמר טפח ורבנן אמרי שתיהן שוות.

3א. תולדות יעקב יוסף בא

העולה מזה כי אין לרשעים גיהנם יותר מאם שמכניסין אותן לגן עדן שאין שם אכילה ושתיה ותאות עולם הזה, רק הצדיקים יושבין ועטרותיהן בראשיהם, הם שהיו פחותי הערך בעיני גסי הרוח שהיה סרוחים בעיניהם כמ"ש וחכמת סופרים תסרח (סוטה מט ע"ב), ועתה הם בראש הקרואים ומתעדנין בתענוגי התורה והתפלה. והענג לרשעים הם נגע, שלא הורגלו בזה. ומה אם מי שלא למד ג' ימים הם מרים אצלו, מכל שכן זה שלא הורגל כל ימיו בזה שהיא עתה לו מרה מה שהוא מתוק, ושמים אור התורה לחשך בעיניהם:

3ב. תלמוד בבלי מסכת נדרים דף ח/ב

אין גיהנם לעולם הבא אלא הקדוש ברוך הוא מוציא חמה מנרתיקה צדיקים מתרפאין בה ורשעים נידונין בה שנאמר וזרחת לכם יראי שמי שמש וגו' ולא עוד אלא שמתעדנין בה שנאמר ויצאתם ופשתם כעגלי מרבק והרשעים נידונין בה שנאמר הנה יום בא בוער כתנור וגו'.

4. הרמב"ן תורת האדם שער הגמול

הגן והעדן התחתונים הן ציורין לסודות העליונים, והדברים ההם העליונים הרמוזים באלו גם כן נקראין גן ועדן שאלו התחתונים מהם תופסין השם הזה, כיצד יש בעליונים השגה שנקראת בדברי רבותינו ברמז גן, והשגה למעלה ממנה שהיא הנקראת עדן והוא הנקרא צרור החיים.

5. עין איה / ברכות א / פרק ראשון-מאימתי / לז. ברכות ה/ב

א"ל חבבינ עליך יסורין, כי תכלית היסורין היא למרק את הגוף ולהפכו לטוב. ע"כ כשדברו והתבוננו על מעלת הגוף הטוב שריו"ח נתברך בו, א"ל חבבינ עליך יסורין למרק ג"כ שיהי' גוף שלך בתכלית הזיכוך. וע"ז ענה אותו, לא הן ולא שכרן, כמשי"כ לעיל, שיותר היו רוצים לתקן הכל ע"י עבודתם הבחירית, מהתיקון שבא ע"י יסורין שהם מעשה שמים.

6. אורות התשובה טז ג

...הרצון להיות טוב - זהו רוח גן עדן אלהים, המנשב בנשמה וממלא אותה אושר אין קץ, עד אשר גם אש הגיהנם של הצער העמוק מתהפך גם הוא לנחל עדנים.

6א. מי מרום אורי וישי עמ' סד

זה שעשה תשובה מאהבה...מבליג על כל היגונות והכאבים, עד שכבר הגיהנם עצמו מתהפך לו לעדן ושש ושמוח על כל מירוק וביחוד על זה שיותר קשה ומר.